

Fontys Hybride Leeromgevingen Framework

De afgelopen jaren is het aantal hybride leeromgevingen van Fontys sterk toegenomen. Het starten van een hybride leeromgeving is geen gemakkelijke opgave. Het vraagt om cocreatie: werkveld en Fontys moeten samen aan de tekentafel. Dit document geeft aan wat er in de verschillende fasen van ontwikkeling belangrijk is om tot een duurzame hybride leeromgeving te komen.

DE BASIS

1. Ga om tafel met (lokale) stakeholders. Met en voor wie is de hybride leeromgeving allemaal? Iedere hybride leeromgeving heeft andere stakeholders.
2. Stel voor de hybride leeromgeving samen doelen: Waarom werk je samen? Wat beoog je samen? Wat vind je samen zo belangrijk dat je zonder elkaar niet of minder goed voor elkaar krijgt?
3. Beoordeel kritisch of aan de volgende vijf randvoorwaarden wordt voldaan:
 - Iedereen is het erover eens dat doelen samen beter bereikt kunnen worden dan alleen.
 - Iedereen vindt die doelen op dit moment belangrijk en schat in dat dit voorlopig zo blijft.
 - Iedereen is bereid en in staat in ontwerp en implementatie een rol te spelen.
 - Iedereen weet dat het om een prototype gaat en tolereert bijbehorende 'kinderziektes'. Iedereen weet dat het in eerste instantie om een tijdelijke invulling gaat met de bedoeling deze te laten ontwikkelen tot een duurzame hybride leeromgeving.
 - Iedereen die om tafel zit is beslissingsbevoegd.

Pas als deze basis voldoende solide is, is het tijd voor het ontwerp.

HET ONTWERP

4. Start de ontwerpfase met een goed rolontwerp. Maak dit hybride rolontwerp: Wie doet wat in deze leeromgeving? Probeer los te komen van al te traditioneel denken. Moet een taak als 'beoordeling' werkelijk (alleen) bij de docent liggen? Overweeg 360° feedback. Wie kunnen er als experts worden ingevlogen? Hoe kom je tot gezamenlijk leren? Zet de ins- en outs van het rolontwerp op papier. Zo weet iedereen wat men van elkaar kan verwachten.
5. Schets de contouren van het temporele ontwerp: Wat gebeurt er ongeveer wanneer in de hybride leeromgeving? Hoe ziet een week in de hybride leeromgeving er grofweg uit? Boundary crossing is essentieel voor het slagen van een leeromgeving. Regel ontmoetingen tussen studenten, Fontys personeel en werkveld daarom in.
6. Neem samen besluiten over ontwerp en bekostiging van dat wat samen leren en werken faciliteert. Denk aan noodzakelijke tastbare zaken: de ruimte en de middelen. Beperk je tot de 'need to have' omdat initiatieven die veel startkapitaal vragen minder fouttolerantie genieten. Zorg er zo veel mogelijk voor dat faciliteiten in de leeromgeving door iedereen te benutten zijn. Is de leeromgeving ook een werkplek voor werkveld?

DE IMPLEMENTATIE

7. Test het prototype-ontwerp, bij voorkeur kleinschalig.
8. Evalueer 'on the go' in hoeverre het ontwerp bereikt wat samen beoogd werd, waarbij evaluatie 'inclusief' is en daarmee nadrukkelijk de Fontys doelen bevat en overstijgt. Zorg ervoor dat evaluatie van doelen van werkveldpartners meegenomen worden in de PDCA-cyclus.
9. Stel het ontwerp bij, al realiserend dat optimalisatie van een lab tijd nodig heeft. Wat zijn de korte termijn doelen en is er al behoefte aan opschaling? Zijn alle stakeholders nog steeds geïnteresseerd? In hybride leeromgevingen wordt gewerkt aan authentieke vraagstukken. Zijn de vraagstukken voldoende 'wicked'/passend voor het beoogde leren en samenwerken in het lab?

DE BORGING

10. Houd een track record bij van gemaakte aanpassingen en beweegredenen.
11. Deel dit én best practices & failures (ten minste binnen Fontys, zodat collega's daarvan kunnen leren).
12. Toon richting de stakeholders van je stakeholders aan dat je bereikt wat je beoogt.
13. Houd daarnaast oog voor de bijvangst. Wat bereik je wat je niet beoogde? En wat is de waarde daarvoor voor de stakeholders?
14. Houd samen met stakeholders en hun stakeholders het ontwerp actueel. Het rol- en temporele ontwerp vragen gedurende/na de pilotfase vrijwel altijd bijstelling.
15. Stop de investeringen als blijkt dat het ontwerp ook na aanpassingen onvoldoende aansluit op de behoefte en/of er niet langer voldoende samenwerkingsbasis is vanuit de eerder gestelde randvoorwaarden.

De vijftien punten zijn bedoeld om bij te dragen aan succesvol ontwerp, implementatie en borging van hybride leeromgevingen op het grensgebied van school & society. Hulp nodig?

Mail: sociallabs@fontys.nl.

Website: www.sociallabs.nl

Open Source Toolkit beschikbaar via: <https://fontys.nl/KennisNetwerk/Ontwikkelingen/Social-labs.htm>